

ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช

เรื่อง

ผลของต่างกับหินต่อการชลอกการสุกของกล้วยไข่

Effect of Potassium permanganate on Ripe Inhibition in
Banana Fruit Eumusa spp.

โดย

T100165

นาย นยนต์ คาวีวงศ์

นาย ภัสสม แก้วเกาะสะบ้า

ประธานกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา

กรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(ผศ.ภัญชณา มีแก้วกฤษณ์)

.....

(อ. อธิวัฒน์ วิสัยเกษม)

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....100165
วันเดือนปี..... 13 JUN 2009

ภาควิชาเรียบร้อยแล้ว

.....

(ผศ.ดร. อารมณ์ ศรีนิจิตต์)

หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช

วันที่ 26 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2554

รพ.
๑๗ ๒15๗
๒584 ✓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาผลของต่างกับทีมต่อผลการสุกของกล้วยไข่ โดยใช้ปริมาณสารต่างๆ กัน 5 ระดับคือ 0, 2, 4, 6 และ 8 กรัม ผสมกับสารควบคุมยับยั้งเชื้อรา 3 ชนิด คือ เวอร์มิคิวไลต์, ปูนพลาสเตอ์, ซอลด์ ทำการทดสอบแบบ CRD ใช้ภาชนะถุงพลาสติกและถังพลาสติก ณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2533 ถึง 27 กันยายน 2533 ผลการทดลองพบว่า การใช้เวอร์มิคิวไลต์ผสมต่างกับทีมในภาชนะถุงพลาสติกในระดับสาร 8 กรัม ผลการสุกได้นานที่สุด 9 วัน รองลงไป 4 กรัม, 6 กรัม, 2 กรัม, 0 กรัม ผลการสุกได้นาน 8 วัน, 7 วัน, 7 วัน, 6 วัน ตามลำดับ ซึ่งวิธีการใช้ต่างกับทีม 4 กรัม, 8 กรัม จะมีความแตกต่างกันทางสถิติกับวิธีการใช้สาร 0 กรัม การใช้เวอร์มิคิวไลต์ผสมต่างกับทีมในภาชนะถังพลาสติก ในระดับสาร 8 กรัม ผลการสุกได้นานที่สุด 9 วัน รองลงไป 6 กรัม, 2 กรัม, 4 กรัม, 0 กรัม ผลการสุกได้นาน 8 วัน, 7 วัน, 7 วัน, 6 วัน ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ การใช้ปูนพลาสเตอ์ผสมต่างกับทีมในถุงพลาสติก ในระดับสาร 8 กรัม, 2 กรัม ผลการสุกได้นาน 7 วัน รองลงไป 6 กรัม, 0 กรัม, 4 กรัม ผลได้ 7 วัน ตามลำดับ ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ การใช้ปูนพลาสเตอ์ผสมต่างกับทีม ในภาชนะถังพลาสติก ในระดับสาร 8 กรัม ผลการสุกได้นาน 9 วัน รองลงไป 6 กรัม, 4 กรัม, 2 กรัม, 0 กรัม ผลการสุกได้นาน 8 วัน, 7 วัน, 6 วัน, 6 วัน ตามลำดับ ซึ่งวิธีการใช้สาร 8 กรัม และ 6 กรัม จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสาร 0 กรัม การใช้ซอร์คผสมต่างกับทีมในภาชนะถุงพลาสติก ในระดับสาร 2 กรัม, 8 กรัม, 4 กรัม, 6 กรัม ผลได้ 7 วัน และรองลงไป 0 กรัม ผลได้นาน 6 วัน ซึ่งจะไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ การใช้ซอร์คผสมต่างกับทีม ในภาชนะถังพลาสติก ในระดับสาร 2 กรัม, 4 กรัม, 6 กรัม ผลการสุกได้นาน 8 วัน และ 8 กรัมผลได้นาน 7 วัน แต่การใช้สารทุกความเข้มข้นจะมีความแตกต่างกันทางสถิติกับการไม่ใช้สาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยาม

ปัญหาพิเศษ เรื่องนี้จะสำเร็จลุล่วงได้ดี เพราะท่านผู้มีพระคุณทั้งหลาย ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือโดยตลอด และขอขอบคุณอาจารย์ภัญชณา มีแก้วกฤษณ์ อาจารย์ ช.ณิธิศิริ สฤษดิ์สุวรรณ์ อาจารย์ อัมรินทร์ วิสัยเกษม ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำการดำเนินงานมาโดยตลอด จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สาระประโยชน์ต่างๆ ของปัญหาพิเศษเรื่องนี้ ผู้ทำการศึกษาขอให้เก็บข้อมูลสำหรับที่จะได้ ทำการศึกษาทดลองต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
สารบัญตารางภาคผนวก	(ข)
สารบัญภาพภาคผนวก	(ค)
บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1
ขอบเขตของการศึกษา	1
การตรวจเอกสาร	2
อุปกรณ์และวิธีการศึกษา	8
สถานที่ทำการทดลอง	8
ระยะเวลาทำการทดลอง	8
อุปกรณ์ในการทดลอง	8
วิธีการทดลอง	8
การเตรียมการทดลอง	10
การเก็บข้อมูล	10
ผลการทดลอง	11
วิจารณ์ผลการทดลอง	13
สรุปผลการทดลอง	14
เอกสารอ้างอิง	15
ภาคผนวก	16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สรุปจำนวนรถที่ก๊วบเริ่มเปลี่ยนสีเขียวเป็นสีเหลือง	12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนวันที่ผล เริ่มเปลี่ยนสีในการใช้เวอร์มิกิวไลท์ผสมค่างทับทิม ในภาชนะถุงพลาสติก พร้อมกับตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน	17
2. แสดงจำนวนวันที่ผล เริ่มเปลี่ยนสีในการใช้เวอร์มิกิวไลท์ผสมค่างทับทิม ในภาชนะถังพลาสติก พร้อมกับตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน	18
3. แสดงจำนวนวันที่ผล เริ่มเปลี่ยนสีในการใช้ปุ๋ยพลาสติกเตอร์จุ่มค่างทับทิม ในภาชนะถุงพลาสติก พร้อมกับตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน	19
4. แสดงจำนวนวันที่ผล เริ่มเปลี่ยนสีในการใช้ปุ๋ยพลาสติกเตอร์จุ่มค่างทับทิม ในภาชนะถังพลาสติก พร้อมกับตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน	20
5. แสดงจำนวนวันที่ผล เริ่มเปลี่ยนสีในการใช้ชอร์คจุ่มค่างทับทิม ในภาชนะถุงพลาสติก พร้อมกับตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน	21
6. แสดงจำนวนวันที่ผล เริ่มเปลี่ยนสีในการใช้ชอร์คจุ่มค่างทับทิม ในภาชนะถังพลาสติก พร้อมกับตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน	22

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพที่	หน้า
1. แสดงให้เห็นถึงการใช้ในภาชนะถุงพลาสติกและถังพลาสติก	23
2. ผลการใช้เวอร์มิคิวไลท์ผสมต่างกับกิมในภาชนะถุงพลาสติก	24
3. ผลการใช้เวอร์มิคิวไลท์ผสมต่างกับกิมในภาชนะถังพลาสติก	25
4. ผลการใช้ปุ๋ยพลาสติกเตอร์จุ่มต่างกับกิมในภาชนะถุงพลาสติก	26
5. ผลการใช้ปุ๋ยพลาสติกเตอร์จุ่มต่างกับกิมในภาชนะถังพลาสติก	27
6. ผลการใช้ชอร์คจุ่มต่างกับกิมในภาชนะถุงพลาสติก	28
7. ผลการใช้ชอร์คจุ่มต่างกับกิมในภาชนะถังพลาสติก	29

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

กล้วยไข่ เป็นกล้วยที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจรองลงมาจากกล้วยน้ำว้า และกล้วยหอม กล้วยไข่เป็นกล้วยที่มีขนาดของผลไม่โต จำนวนต่อหวีก็ไม่มากนัก เปลือกบาง รสชาติหวานผิดปกติไปจากกล้วยชนิดอื่นๆ จึงเป็นกล้วยที่นิยมบริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นกล้วยที่ได้ส่งออกไปเป็นสินค้าไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น ญี่ปุ่น นำเข้ากล้วยไข่ของไทยเป็นจำนวนมาก จึงเป็นตลาดที่สำคัญของกล้วยไข่ไทย แต่การนำกล้วยไข่ไปจำหน่ายแล้วจะต้องนำเข้าไปในรูปของผลิตภัณฑ์ คือ ผีวยังมีสีเขียวอยู่คุณภาพดี รสชาติไม่เปลี่ยนแปลง กล้วยไข่จะเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุประมาณ 50-60 วัน หลังจากตกปลี แต่เมื่อเก็บรักษาและขนส่งก็ต้องใช้เวลาหลายวันขนส่งระยะไกลๆ แต่การศึกษาการยืดอายุการสุกของกล้วยไข่นี้ ได้มีการศึกษาที่มานานแล้ว เช่น การเก็บที่อุณหภูมิประมาณ 15°C การใช้ต่างกับทิมเป็นวิธีที่สามารถใช้ได้ผลดี ทาขี้เถ้า ไข่ขาว ราคาถูก ซึ่งเหมาะที่จะนำมายืดอายุการสุกของกล้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชล่อการสุกของกล้วยไข่
2. เพื่อทราบอัตราของ KMnO_4 ที่พอเหมาะต่อการชล่อการสุกของกล้วยไข่
3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสารดูดซับต่างกับทิม
4. เพื่อเปรียบเทียบภาวะที่ใช้นมกล้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงวิธีการต่างๆที่ใช้ในการชล่อการสุกของกล้วยไข่
2. ทราบถึงระยะเวลาในการชล่อการสุกของกล้วยไข่ในอุณหภูมิห้อง

ขอบเขตของการศึกษา

ทำการศึกษาโดยใช้ต่างกับทิมในปริมาณต่างๆกัน กล้วยไข่เพื่อจะได้ทราบผลว่าควรที่จะใช้ต่างกับทิมปริมาณเท่าไร จึงจะเหมาะสมในการยืดอายุการสุกของกล้วยไข่ภายหลังการเก็บเกี่ยว

การตรวจเอกสาร

กล้วยไข่จะเริ่มออกปลีหลังจากปลูกไปแล้วประมาณ 8-10 เดือน แต่จะขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของต้นกล้วยด้วย ระยะเวลาตั้งแต่ออกปลีถึงตัดปลีประมาณ 15 วัน เหตุที่ต้องตัดปลีเนื่องจากชาวสวนมีความเชื่อว่า ถ้าหากปล่อยให้โคนไม้ตัดปลีทำให้ขนาดของผลกล้วยเล็กลง เพราะปลีจะแย่งอาหารจากต้นแม่ไปใช้ และยังเชื่อว่า กล้วยจะเรียงไม่ตรงเป็นรูปทรงกระบอก แต่การศึกษาทางวิชาการพบว่าปลีกล้วยจะหยุดการเจริญเติบโตทันทีที่มีการเจริญเติบโตของกล้วยหัวสุดท้ายสั้นที่สุด และปลีกล้วยจะไม่แย่งอาหารจากต้นแม่ ดังนั้นการตัดปลีกล้วยนอกจากเสียเวลาแล้วอาจทำให้เกิดผลเน่าและไม่สะดวกต่อการจับเครือในการเก็บเกี่ยว (เตียว และคณะ, 2530)

การตัดปลีกล้วยจะตัดได้เมื่อกล้วยออกปลีได้ 2-4 สัปดาห์ จากการทดลองพบว่า การตัดปลีกล้วยจะทำให้เกิดความเสียหายเนื่องจากลมที่เย็นกว่ากล้วยที่ไม่ได้ตัดปลี (ทวีเกียรติ, 2528)

การเก็บเกี่ยวกล้วยไข่จะกระทำเมื่อกล้วยแก่เต็มที่ การจะรู้ได้ว่ากล้วยแก่เมื่อไร เราใช้การสังเกตผลของกล้วยไข่ที่แก่เต็มที่ เหลี่ยมมุมทั้งสี่จะหมด ผลกลมทั้งผล ผิวปลั่งปลั่ง ถ้ากล้วยแก่เกินไปโดยที่ไม่ได้ตัดออกจากต้นทำให้ผลกล้วยแตกมองเห็นเนื้อใน หรือถ้าไม่ใช้การสังเกตก็ใช้การนับอายุหือนับจากวันที่ตัดปลีออกไป 55-60 วัน ก็ทำการเก็บเกี่ยวได้ (ดารารและคณะ, 2529)

การเก็บเกี่ยวผลกล้วยไข่ ทำได้ในขณะที่ยังเขียวดิบ เมื่อมีอายุต่างกันบ้าง ผลที่จำหน่ายในตลาดท้องถิ่นจะเก็บเกี่ยวเมื่อความแก่ 95% โดยที่ผลไม่มีเหลี่ยมเหลืออยู่เลย หากจะส่งกล้วยไข่ไปยังแหล่งไกลๆ ก็ต้องเก็บเกี่ยวเมื่อความแก่ 85-90 % ผลกล้วยไข่ที่จะส่งไปจำหน่ายต่างประเทศต้องเก็บเมื่อมีความแก่ 75-80% ซึ่งยังเห็นเหลี่ยมมุมอยู่ นอกจากนี้การเก็บเกี่ยวจะกระทำได้เหมาะสม ควรนำเอาเรื่องขนาดของผลและจำนวนหัวที่ปลีโผล่มาพิจารณาด้วย (กรมวิชาการเกษตร, 2530)

โรคของกล้วยไข่ที่พบหลังการเก็บเกี่ยวคือ โรคช้ำหัวเน่า (Crown rot) เกิดจากเชื้อรา *Colletotrichum musae*, *Fusarium* spp. การป้องกันกำจัดโรคนี้ โดยการจุ่มส่วนรอยตัดเชื้อของหัวกล้วยในสารแมนโคเซบ 3% (maneb 3%) หรืออาจใช้ ไอเอสพีรมก็ได้ (ช.เกียรติศิริ, 2526)

ขบวนการสุกของกล้วย

การสุกของกล้วยเป็นการสุกแบบ Climacteric type ผลกล้วยจะสุกในขณะที่อยู่บนต้น ตั้งแต่เข้าต้องการให้ผลกล้วยมีคุณภาพสูงและอายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ซึ่งมักจะแนะนำให้เก็บเกี่ยวก่อนที่ผลกล้วยจะมีอัตราการหายใจสูงสุด ซึ่งในขณะที่ผลกล้วยกำลังจะสุกจะเกิดขบวนการเปลี่ยนแปลงของผล 2 อย่างด้วยกัน

1. การเปลี่ยนแปลงของสี ลักษณะเนื้อ กลิ่น และรส ซึ่งรวมเรียก covert changes เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สามารถวัดค่าได้ด้วย การมองเห็น ดมกลิ่น ชิมรส และการสัมผัสด้วยมือ การสุกของผลกล้วยในแต่ละเครือจะเริ่มจากหัวแรกเรื่อยไปจนถึงหัวสุดท้ายตามลำดับ การเปลี่ยนแปลงของสีและลักษณะของเนื้อจะมีความสัมพันธ์กันกล่าวคือ ผลกล้วยที่ยังดิบอยู่จะมีเปลือกเป็นสีเขียวและลักษณะเนื้อแข็งสีขาว เมื่อผลเริ่มสุกจะมีสีเปลือกสีเขียวอ่อน ลักษณะเนื้อเริ่มอ่อนตัว สีขาวซีด เนื้อจะเริ่มอ่อนตัวจากข้างในใจกลางผลมายังข้างนอกผล และจากส่วนปลายไปส่วนโคนผล ต่อมาสีเปลือกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมเขียว และลักษณะเนื้อจะอ่อนทั้งผล สีเปลือกจะค่อยๆ เหลือง ยกเว้นส่วนปลายผลและก้านผลยังเขียวอยู่ ในที่สุดผลกล้วยทั้งผลจะเหลืองตลอดผล และลักษณะเนื้ออ่อนนุ่ม แต่ยังไม่ละ หลังจากนั้นเปลือกของผลจะเริ่มเปลี่ยน เนื่องจากเนื้อทำลายเป็นจุดเล็กสีน้ำตาล แล้วค่อยๆ ทั่วไปทั้งผล ลักษณะเนื้อจะเริ่มละ แต่ยังสามารถรับประทานได้ รสชาติและกลิ่นของผลกล้วยขณะที่สุกเป็นผลมาจากความหมักของน้ำตาลที่เปลี่ยนแปลงมาจากสารประกอบคาร์โบไฮเดรต และมีการลดปริมาณกรดซึ่งเกิดจากสารประกอบพวกที่ระเหยได้เช่น แอลกอฮอล์ ปริมาณแทนนินและกรดอื่นๆ เช่น กรดไพรูวิก และ โอลิอิกสูง

2. การเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาและชีวเคมี ซึ่งรวมกันเรียกว่า covert changes เป็นการเปลี่ยนแปลงภายในของผล กลไกที่ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของสี ลักษณะเนื้อ กลิ่น และรสชาติของกล้วย การเปลี่ยนแปลงอาจกล่าวได้ 2 กรณี คือการเปลี่ยนแปลงที่ปล่อยให้กล้วยสุกคาต้น (Postharvest changes) และการเปลี่ยนแปลงของกล้วยระหว่างการสุกของกล้วยที่ตัดต้น

การหายใจ ผลกล้วยดิบจะมีอัตราการหายใจที่ต่ำต่อมาอัตราการหายใจจะค่อยๆ เพิ่มขึ้น และจะสูงสุดเมื่อผลกล้วยเริ่มสุกแล้ว แต่อัตราการหายใจของผลกล้วยอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปได้ตามอุณหภูมิและสภาพแวดล้อมอื่นๆ เช่นอุณหภูมิสูง ทำให้อัตราการหายใจผลสูงขึ้น เป็นผลให้การสุกของผลเร็วขึ้น

ปริมาณความชื้นในผล บริเวณผิวเปลือกของผลจะมีปากใบกระจายไปทั่วทั้งผล ดังนั้น ขบวนการคายน้ำซึ่งเกิดขึ้นได้แม้กล้วยจะถูกตัดออกจากต้นแล้วก็ตาม อัตราการคายน้ำจะลดลงเล็กน้อย ต่อจากนั้นก็จะค่อยสูงขึ้นและสูงสุดเมื่อผลกล้วยเริ่มสุก หลังจากนั้นอัตราการคายน้ำจะลดลงอีก หลังจากผลสุกเต็มที่แล้วปริมาณความชื้นภายในผลจะเปลี่ยนแปลงเนื่องจากขบวนการหลายอย่างด้วยกัน เช่น การคายน้ำของผล การดูดน้ำของแป้ง และการหายใจของผล

คาร์โบไฮเดรตของกล้วย ในขณะที่ดิบอยู่จะประกอบไปด้วยแป้งเป็นส่วนใหญ่ สำหรับผลสุก อยู่ในรูปของน้ำตาล ซึ่งได้แก่ กลูโคส เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็นฟรุกโตสและซูโครสตามลำดับ น้ำตาลในผลดิบจะมีอยู่ประมาณ 1-2% แต่ในผลสุกจะมีถึง 15-20% ส่วนปริมาณแป้งในผลดิบมีประมาณ 20% และในผลสุกที่รับประทานสดมี 1-2% และผลดิบที่ปรุงอาหารมี 6%

สารประกอบเซลลูโลส ได้แก่ เอมีเซลลูโลส เพคติน และเซลลูโลส เป็นสารที่ทำให้เนื้อผลแข็ง การเปลี่ยนแปลงของสารดังกล่าวผลดิบมีเซลลูโลสประมาณ 7-8% เมื่อผลสุกจะมีเพียง 1% ส่วนเพคตินในเนื้อของผลจะเพิ่มปริมาณขึ้นในขณะที่ผลสุก แต่เพคตินในเนื้อของผลจะเพิ่มปริมาณขึ้นในขณะที่ผลสุก แต่เพคตินในทุกระยะการเปลี่ยนแปลงของผลจะมีเพียงไม่เกิน 0.5% ของน้ำหนักผลสด ส่วนประกอบเอมีเซลลูโลสในเปลือกจะไม่แสดงความสำคัญระหว่างการสุกของผลกล้วยแต่อย่างใด

แทนนิน เป็นสารประกอบพีนอลิก ทำให้เกิดรสฝาดในผลดิบ และเมื่อผลสุกปริมาณแทนนินจะลดลงถึง 5 เท่า ปริมาณแทนนินเปลือกจะสูงกว่าในเนื้อประมาณ 3-5 เท่า ส่วนปริมาณแทนนินในผลกล้วยที่แช่แข็ง หรือผลกล้วยที่ถูกทำลายโดยโรคใบจุด จะมีแทนนินสูงกว่าผลกล้วยปกติ

เม็ดสี ผิวเปลือกของผลดิบจะมีเม็ดโครโมฟิล แคโรทีน และแทนไทโอฟิลอยู่ร่วมกัน ขณะที่ผลกล้วยสุกเปลือกจะเปลี่ยนสีไป เนื่องจากเม็ดโครโมฟิลลดลง ทำให้ปริมาณแคโรทีน และแทนไทโอฟิลเด่นชัดขึ้น ปริมาณเม็ดโครโมฟิลลดลงเท่ากับศูนย์เมื่อผลกล้วยสุก

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงในช่วงระหว่างการสุกของผลกล้วยหลังจากถูกตัดออกจากต้นแล้วยังมีการเปลี่ยนแปลงอีกหลายอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงของไนโตรเจน พบว่า ในขณะที่ผลสุกจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงของไนโตรเจนมากนัก ในขณะที่ผลสุกจะอยู่ระหว่าง 0.5-1.5% ส่วนไขมันพบว่า ในขณะที่ยังผลสุกไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมากนัก ขณะที่ผลสุกจะอยู่ระหว่าง 0.2-0.5% และสารระเหยที่สามารถดมกลิ่นได้ในขณะที่ผลสุก สารที่พบได้แก่ น้ำมันกล้วย แอลกอฮอล์ (เอทานอลและคกอะ, 2530)

การชลอการสุกของกล้วย

การศึกษาเกี่ยวกับการยืดอายุการสุกของกล้วยนั้น ได้มีการศึกษากันมานานแล้ว การใช้ Parafil เพื่อควบคุมแก๊สเอทิลีนของกล้วยที่ใส่ถุงพลาสติกและเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 70 °F นาน 8 วัน พบว่ากล้วยยังมีสีเขียวอยู่ (Liu Fu-Wen, 1970)

การใช้โพแทสเซียมเปอร์แมงกาเนต $KMnO_4$ ในรูปสารละลายอิ่มตัวประมาณ 5 มล. ต่อกล้วย 4 หัว ใส่ถุงพลาสติกแล้วมัดปากถุง เก็บไว้ที่อุณหภูมิ 25-25 °C ความชื้นสัมพัทธ์ 85% ภายหลังการเก็บ 25 วัน ให้ผลดีที่สุด ในการชลอการสุกของกล้วยไข่ และลดอัตราการเกิดโรคเน่าที่ขั้วได้ดีกว่าวิธีอื่นๆ (สุดาและคณะ, 2528)

การศึกษาการชลอการสุกของกล้วยไข่ เมื่อกล้วยอายุประมาณ 15 วัน หลังตกปลี ทำการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรครา แล้วห่อหุ้มเครือกล้วยด้วยพลาสติกเปิดกันถุง จนกล้วยไข่อายุ 50-60 วัน จึงเก็บเกี่ยว แล้วนำกล้วยมาแบ่งเป็นหัว บล่อยให้ขางไหลให้ผลแห้ง ทำความสะอาดด้วยผ้าชุบน้ำเช็ดผล แล้วฉีดน้ำรอยตัดขั้วหัวด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราอีก ผึ่งผลกล้วยให้สะเด็ดน้ำ บรรจุหัวกล้วยลงในถุงพลาสติก ใส่ถุงพลาสติกเบอร์ขนาด 1.5/1.5/0.7 ซม. ซึ่งหดยคสารละลายต่างกับปริมาณอิ่มตัวจำนวน 2 ซีซี จำนวน 6 ก้อน เพื่อดูชั้นแก๊สเอทิลีน เมื่อเก็บกล้วยได้ 3 สัปดาห์ นำกล้วยออกมาตรวจสอบ พบว่ากล้วยไข่ยังคงมีผลสดอยู่ (ดารารและคณะ, 2529)

ในปัจจุบัการใช้ต่างกับที่บรรจุลงในกล่องจะไม่สะดวก จึงมีการทำออกมาจำหน่ายแบบสำเร็จรูป ซึ่งพร้อมที่จะใช้ได้ทันที การใช้ต่างกับที่ในภาชนะนั้นไม่อาจใช้ในรูปแบบโดยตรง เนื่องจากไม่สามารถทำปฏิกิริยากับแก๊สเอทิลีนได้สะดวก จึงต้องนำมาละลายน้ำ แล้วใช้วัสดุที่มีความพรุนสูงเป็นตัวดูดซึม เช่น ซีไลท์ (Celite) เวอร์มิคิวไลท์ (vermiculite) หรือ อลูมินา เพลเลท (alumina pellet) หลังจากใส่สารดังกล่าวดูดซับสารละลายต่างกับที่อิ่มตัวแล้ว จึงทำให้แห้ง แล้วบรรจุในช่องกระดาษหรือวัสดุห่อหุ้มอื่นๆ ก่อนนำไปใช้ประโยชน์ อลูมินา เพลเลทนิยมใช้เป็นวัสดุดูดซับต่างกับที่ในการผลิตเพื่อการค้า แต่ในประเทศไทยอาจหาวัสดุชนิดนี้ได้ยาก จึงใช้เวอร์มิคิวไลท์แทน โดยได้ผลดีเช่นกัน การทำวัสดุดูดซับแก๊สเอทิลีนวิธีนี้มีหลายแบบ ดังนี้ คือ

1. นำผลึกต่างกับที่มาละลายน้ำจนอิ่มตัว (ใช้ต่างกับที่ 64 กรัมผสมน้ำ 100 มล.) เข้าไปผสมกับเวอร์มิคิวไลท์ ทำให้แห้งโดยวางทิ้งไว้ในที่ร่ม หลังจากนั้นจึงเก็บใส่ภาชนะที่ป้องกันแสงและควรรักษาไว้ในที่เย็นเพื่อป้องกันการเสื่อม เมื่อจะใช้จึงตักออกมาบรรจุในช่องกระดาษหรือถุงผ้า ซึ่งมีการถ่ายเทอากาศได้ เวอร์มิคิวไลท์ที่มีความสามารถในการดูดซับสูงคือเวอร์มิคิวไลท์ 3.5 กรัม สามารถดูดซับสารละลายต่างกับที่ 2.8 กรัม

2. นำเวอร์มิคิวไลท์ผสมปุ๋ยผสมลาสเตอร์แล้วหล่อให้เป็นแท่งขนาดกลักไม้ขีด หลังจากจากที่แท่งเวอร์มิคิวไลท์แข็งตัวดีแล้ว จึงนำไปใช้ในสารละลายต่างกับกิมแล้วทิ้งไว้ให้แห้งก่อนไปใช้ประโยชน์

3. ใช้ปุ๋ยผสมลาสเตอร์หล่อเป็น แท่งขนาดกลักไม้ขีดไฟ โดยไม่ต้องใช้เวอร์มิคิวไลท์ แล้วนำไปใช้ในสารละลายต่างกับกิม แล้วทำให้แห้งก่อนนำไปใช้ประโยชน์

โดยทั่วไปแล้วการทำตามวิธีที่ 1 ให้ผลดีกว่าวิธีอื่น เนื่องจากมีพื้นที่ผิวในการดูดซับเอธิลีนสูง จึงสามารถทำลายแก๊สเอธิลีนได้รวดเร็ว เมื่อต่างกับกิมทำปฏิกิริยากับแก๊สเอธิลีนแล้ว จำเกิดการเปลี่ยนแปลงสีจากสีม่วงแดงของต่างกับกิมเป็นสีน้ำตาลของแมงกานีสไดออกไซด์ ซึ่งแสดงว่าสารดูดซับทั้งหมดประสิทธิภาพแล้ว (ช.นิรุจน์ศิริ, 2533)

มีข้อสังเกตว่า การใช้วัสดุดูดซับกั้นขวางเป็นวัสดุโปร่งพรุนสูง และเป็นสารอินทรีย์ เนื่องจากต่างกับกิมเป็น oxidising agent อย่างแรง จึงสามารถทำปฏิกิริยาได้กับการสารอินทรีย์ ดังนั้นจึงไม่ควรใช้ผง ที่เคลือบแท่งเวอร์มิคิวไลท์ได้

การใช้สารดูดซับเอธิลีนให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องใช้ในปริมาณที่มากพอ เพื่อทำลายแก๊สเอธิลีนได้อย่างรวดเร็ว แต่ไม่สามารถระบุปริมาณแน่ชัดได้ (พีรเดช, 2520)

ขั้นตอนในการปฏิบัติงานทดสอบการส่งออกกล้วยไข่ทางเรือ โดยผู้คอนเทนเนอร์ มีดังนี้

การปฏิบัติก่อนเก็บเกี่ยว กล้วยไข่ที่ใช้เป็นกล้วยไข่จากสวนเกษตรกรม ๓. เกษณม จ. กำแพงเพชร ดูแลรักษาอย่างดี พ่นด้วย thiabendazole เข้มข้น 500 ppm กับเครือกล้วยไข่อายุ 20 วัน หลังจากนั้นห่อด้วยถุงพลาสติก (PE) ขนาดใหญ่ เปิดด้านล่างของถุงไว้ มีการถ่ายเทความชื้น อุณหภูมิ ด้านบนมัดไว้แน่น

หลังจากห่อแล้ว 25-30 วัน เหมาะจะเก็บเกี่ยวขนส่งทางเรือ โดยจะสังเกตเหลี่ยมผลจะเริ่มลดลง (เตารามละคมะ, 2532)

การเก็บเกี่ยวต้องระวังการกระทบกระเทือน ชอกช้ำ หลังจากเก็บเกี่ยว ทำความสะอาดถุงผล ใช้ฟองน้ำอัด หลังจากแยกผลออกเป็นหวี ทำลายแมลง หรือโรค และจะมีการเคลื่อนย้ายเพิ่มเชื้อขางและสารเคมีให้เรียบร้อย แล้วมีการนำไปจุ่มไทอะเบนดาโซล เข้มข้น 500 ppm ผ่านยูโมงล้างเป่าให้แห้ง

เมื่อผลทั้งห้าไปบรรจุถุง 2 ถุงต่อ 1 กล่อง ขนาด 44.5x36 ซม. สูง 17.5 ซม. น้ำหนัก 6.5-7 กก. หลังจากหั่นบรรจุกล่องไว้ลดยุณหภูมิโดยเร็ว บรรจุเข้ารถห้องเย็นอุณหภูมิ 15 °c จะทำให้กัมมันตยลดยุณหภูมิลง 17 °c แล้วบรรจุในตู้คอนเทนเนอร์ พร้อมใส่ถังกับกิมเพื่อดูดซับเอธิลีน ใช้ 2 ถังต่อ 1 ถุง มีคปากถุงเรียงซ้อนกัน ทางเข้านผู้ดำเนินงาน 6 นิ้ว ทางกันแต่ละแถว 1 - 1 1/2 นิ้ว ตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 20 ฟุต บรรจุกล้วยไข่ได้ 900 กล่อง ตั้งไว้ในอุณหภูมิ 15 °c จะทำการส่งกล้วยไปยังเดนมาร์ก โดยทางเรือถึงเมืองโคเปนเฮเกน ใช้เวลาทั้งหมด 35 วัน ในตู้คอนเทนเนอร์เมื่อเปิดตู้จะพบกล้วยในสภาพเรียบร้อย เหลืองบางหัว รสชาติดีและไม่มีกลิ่นปลอมปน (ดาราและคณะ, 2532)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์และวิธีการ

สถานที่ทำการทดลอง

ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ระยะเวลาทำการทดลอง

เริ่มทำการทดลองเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2533 จนถึงวันที่ 27 กันยายน 2533

อุปกรณ์ในการทดลอง

1. กล้วยไข่ 180 ทวี
2. ปุ๋ยแดง
3. ถังพลาสติกขนาด 12 นิ้ว
4. ถังพลาสติกขนาด 13 นิ้ว
5. โพแทสเซียมเปอร์มังกาเนต $KMnO_4$
6. เวอร์มิคิวไลท์
7. ปุ๋ยพลาสเตอร์
8. ซอร์ค เรียนาระคาเสียว
9. อุปกรณ์อื่นๆ ได้แก่ กระบอกลอง, ปีกเบอร์, มีด, ถังน้ำ, บิวเรต, ช่างวัด, กระ-

ดาษหนึ่งสี่ผืน

วิธีการทดลอง

การวางแผนการทดลองแบบ CRD มี 6 สิ่งทดลอง แต่ละสิ่งทดลองมี 5 วิธีการ วิธีการละ ๓ ซ้ำ โดยแต่ละซ้ำใช้กล้วยไข่ 2 ทวี ทำไปแผนภูมิห้องปกติ

สิ่งทดลองมีดังนี้

1. ต่างกับทิม + เวอร์มิคิวไลท์ + ภาชนะถุงพลาสติก
2. ต่างกับทิม + ปุ๋ยพลาสเตอร์ + ภาชนะถุงพลาสติก
3. ต่างกับทิม + ซอร์ค + ภาชนะถุงพลาสติก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ต่างกับกิม + เวอร์มิคิวไลต์ + ภาวะแห้งพลาสติก
5. ต่างกับกิม + ปุ๋ยพลาสติก + ภาวะแห้งพลาสติก
6. ต่างกับกิม + ชอร์ค + ภาวะแห้งพลาสติก

วิธีการในสิ่งทดลองที่ 1

- Tr 1 = Control นำกล้วยไข่บรรจุถุง ปิดปากถุง ไม่ใช้สาร
- Tr 2 = ใช้ต่างกับกิม 2 กรัม โดยหยอดสารใส่ปุ๋ยพลาสติกจันอิมตัว
- Tr 3 = ใช้ต่างกับกิม 4 กรัม โดยหยอดสารใส่ปุ๋ยพลาสติกจันอิมตัว
- Tr 4 = ใช้ต่างกับกิม 6 กรัม โดยหยอดสารใส่ปุ๋ยพลาสติกจันอิมตัว
- Tr 5 = ใช้ต่างกับกิม 8 กรัม โดยหยอดสารใส่ปุ๋ยพลาสติกจันอิมตัว

วิธีการในสิ่งทดลองที่ 2

- Tr 1 = Control นำกล้วยไข่บรรจุถุง ปิดปากถุง ไม่ใช้สาร
- Tr 2 = ใช้ต่างกับกิม 2 กรัม โดยหยอดสารใส่ชอร์คสีขาวจันอิมตัว
- Tr 3 = ใช้ต่างกับกิม 4 กรัม โดยหยอดสารใส่ชอร์คสีขาวจันอิมตัว
- Tr 4 = ใช้ต่างกับกิม 6 กรัม โดยหยอดสารใส่ชอร์คสีขาวจันอิมตัว
- Tr 5 = ใช้ต่างกับกิม 8 กรัม โดยหยอดสารใส่ชอร์คสีขาวจันอิมตัว

วิธีการในสิ่งทดลองที่ 3

- Tr 1 = Control นำกล้วยไข่บรรจุถุง ปิดปากถุง ไม่ใช้สาร
- Tr 2 = ใช้ต่างกับกิม 2 กรัม โดยหยอดสารใส่เวอร์มิคิวไลต์จันอิมตัว
- Tr 3 = ใช้ต่างกับกิม 4 กรัม โดยหยอดสารใส่เวอร์มิคิวไลต์จันอิมตัว
- Tr 4 = ใช้ต่างกับกิม 6 กรัม โดยหยอดสารใส่เวอร์มิคิวไลต์จันอิมตัว
- Tr 5 = ใช้ต่างกับกิม 8 กรัม โดยหยอดสารใส่เวอร์มิคิวไลต์จันอิมตัว

สิ่งทดลองที่ 4-6 ทำเช่นเดียวกับ 1-3 แต่ใช้ถังพลาสติกแทนถุงพลาสติก

การเตรียมการทดลอง

1. ทำการเตรียมสารโปรแตสเซียมเปอร์มังกาเนต โดยเตรียมตามความเข้มข้นที่กำหนด คือ 0, 2, 4, 6, 8 กรัม
  - 1.1 นำผลึกต่างกับกิมละลายน้ำจนอิ่มตัวผสมกับเวอร์มิคิวไลต์ นำไปวางให้แห้ง เก็บใส่ภาชนะป้องกันแสง
  - 1.2 นำผลึกต่างกับกิมละลายน้ำจนอิ่มตัวผสมกับซอร์คสีขาวที่ทำให้เป็นก้อนสีขาว เก็บไว้ในภาชนะป้องกันแสง
  - 1.3 นำปุ๋ยผสมสารเคอร์ซีเป็นเม็ดเล็กกลม นำไปแช่ในสารละลายต่างกับกิมจนหมด แล้วเก็บไว้ใช้ต่อไป
2. การเตรียมกล้วยไข่ โดยการคัดเลือกกล้วยจากแหล่ง 2 แหล่ง คือตลาดสี่มุมเมืองและตลาดหัวตะเข้ เขตตลาดกระบัง นำกล้วยไข่มาทำความสะอาด แล้วใช้สารป้องกันช้ำผลเน่า นำกล้วยแต่ละหวีบรรจุถุง ที่มีรูระบายอากาศ พร้อมใส่สารทดลองดังกล่าว ปิดปากถุง

การเก็บข้อมูล

หลังจากบรรจุทำการแช่ผลของผลกล้วยทุกวัน โดยบันทึกดังนี้

1. บันทึกสีของกล้วยไข่ด้วยแถบสี
2. บันทึกระยะเวลาที่ใช้ในการเปลี่ยนสีของกล้วยไข่ในอุณหภูมิห้อง
3. บันทึกภาพแสดงการเปลี่ยนสีของกล้วยไข่

การให้คะแนนแถบสี

- ระดับคะแนน 1 = 11A, 12D, 13C, 14C, 15C, 16B, 17D มีสีเขียว 0%
- 2 = 5B, 5C, 6C, 7B, 7C, 8A มีสีเขียว 20%
- 3 = 1C, 2B, 3D มีสีเขียว 50%
- 4 = 150C, 154C มีสีเขียว 80%
- 5 = 144B, 145A, 145B, 149B, 149C มีสีเขียว 100%

ผลการทดลอง

จากการใช้เวอร์มิคิวไลท์ผสมกับต่างทับทิมในระดับต่างๆ ในถุงพลาสติก พบว่า วิธีใช้สาร 8 กรัม ชลอกการสุกได้มากที่สุด 9 วัน รองลงไป 4 กรัม ชลอกได้มากที่สุด 8 วัน, 6 กรัม ชลอกได้นาน 7 วัน, 2 กรัม ชลอกการสุกนาน 7 วัน และไม่ใช้สารชลอกการสุกได้ 6 วัน ตามลำดับ ทุกวิธีการให้ผลดีกว่า Control และวิธีการใช้สาร 4 กรัม, 8 กรัม จะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ Control

จากการใช้เวอร์มิคิวไลท์ผสมต่างทับทิมในระดับต่างๆ ในถุงพลาสติก วิธีการใช้สาร 8 กรัม ชลอกการสุกได้มากที่สุด 9 วัน รองลงไป 6 กรัม ชลอกได้นาน 8 วัน, 2 กรัม ชลอกได้ 7 วัน, 4 กรัม ชลอกได้นาน 7 วันและไม่ใช้สารชลอกได้ 6 วัน ซึ่งระดับการชลอกการสุกจะไม่มี ความแตกต่างทางสถิติ

จากการใช้ปุ๋ยผสมสเตอร์จุ่มในต่างทับทิมระดับต่างๆ ในถุงพลาสติก พบว่า วิธีการใช้สาร 8 กรัม, 2 กรัม ชลอกการสุกได้มากที่สุด 7 วัน รองลงไป 6 กรัม, 0 กรัม, 4 กรัม ชลอกได้ 7 วัน เท่ากัน ซึ่งไม่มี ความแตกต่างทางสถิติ

จากการใช้ปุ๋ยผสมสเตอร์จุ่มในต่างทับทิมในถุงพลาสติกพบว่า วิธีการใช้สาร 8 กรัม ชลอกได้นานที่สุด 9 วัน รองลงไป 6 กรัม ชลอกได้นาน 8 วัน, 4 กรัม ชลอกได้นาน 7 วัน, 2 กรัม ชลอกได้นาน 6 วัน และไม่ใช้สารชลอกได้นาน 6 วัน ซึ่งวิธีการใช้สาร 6 กรัม, 8 กรัม จะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง กับ Control

จากการใช้ฮอร์คจุ่มต่างทับทิมระดับต่างๆ ในถุงพลาสติก พบว่า วิธีการใช้สารที่ระดับ 2 กรัม, 8 กรัม, 4 กรัม, 6 กรัม ชลอกได้นาน 7 วัน เท่ากัน และไม่ใช้สารชลอกได้นาน 6 วัน ซึ่งไม่มี ความแตกต่างทางสถิติ

จากการใช้ฮอร์คจุ่มต่างทับทิมระดับต่างๆ ในถุงพลาสติก พบว่า วิธีการใช้สาร 2 กรัม, 4 กรัม, 6 กรัม ชลอกได้นานที่สุด 8 วัน รองลงไป 8 กรัม ชลอกได้นาน 7 วัน และไม่ใช้สารชลอกได้นาน 6 วัน ซึ่งวิธีการใช้สาร 2 กรัม, 4 กรัม, 6 กรัม จะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับ Control

ตารางสรุป จำนวนวันที่กล้วยเริ่มเปลี่ยนสีจากสีเขียวเป็นสีเหลือง

Treatment	เวอร์มิคิวไลท์	เวอร์มิคิวไลท์	ปุ๋ยผสม	ปุ๋ยผสม	ชอร์ค	ชอร์ค
	ถุงพลาสติก	ถังพลาสติก	ถุงพลาสติก	ถังพลาสติก	ถุงพลาสติก	ถังพลาสติก
Treatment 1 0 กรัม	6.00 c	6.67 a	7.33 a	6.00 c	6.33 a	6.33 b
Treatment 2 2 กรัม	7.33 bc	7.33 a	7.67 a	6.67 c	7.67 a	8.00 a
Treatment 3 4 กรัม	8.67 ab	7.00 a	7.00 a	7.67 bc	7.33 a	8.00 a
Treatment 4 6 กรัม	7.33 bc	8.67 a	7.33 a	8.33 ab	7.00 a	8.00 a
Treatment 5 8 กรัม	9.00 a	9.33 a	7.67 a	9.33 a	7.67 a	7.33 ab

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการทดลอง

จากการใช้ต่างกับกิมผสมกับวัสดุต่างๆ เพื่อดูประสิทธิภาพในการชลอกการสุกของกล้วยไข่ สรุปได้ดังนี้

1. การชลอกการสุกของกล้วยไข่ การใช้ปุ๋ยพลาสเตอร์ผสมต่างกับกิม 8 กรัม ในถุงพลาสติกและเวอร์มิคิวไลท์ผสมต่างกับกิม 8 กรัม ในถุงพลาสติกชลอกการสุกได้นานที่สุด 9.33 วัน รองลงไป การใช้เวอร์มิคิวไลท์ผสมต่างกับกิม 8 กรัม ในถุงพลาสติกชลอกการสุกได้นาน 9.00 วัน การใช้ปุ๋ยพลาสเตอร์ผสมต่างกับกิม 8 กรัม ในถุงพลาสติก และการใช้ชอร์คผสมต่างกับกิม 8 กรัม ในถุงพลาสติก สามารถชลอกการสุกได้ 7.67 วันและการใช้ชอร์คผสมต่างกับกิม ในถุงพลาสติกชลอกการสุกได้ 7.33 วัน ซึ่งจะ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ
2. อัตราของต่างกับกิมที่เหมาะสมต่อการชลอกการสุกได้ดีคือ ระดับความเข้มข้น 8 กรัม ชลอกการสุกได้นานถึง 9.33 วัน รองลงไป 6 กรัม, 4 กรัม, 2 กรัมและ 0 กรัม ตามลำดับ ซึ่งจะ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ
3. การเปรียบเทียบภาชนะที่ใช้บ่มกล้วย พบว่า การใช้เวอร์มิคิวไลท์ผสมต่างกับกิมในถัง และถุจะพบว่า ระดับสาร 0 กรัม, 2 กรัม, 4 กรัม, 6 กรัมและ 8 กรัม จะ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ การใช้ปุ๋ยพลาสเตอร์ผสมต่างกับกิม ในถังพลาสติกและถุงพลาสติกจะพบว่า มีความแตกต่างกันในระดับสาร 8 กรัม แต่ในระดับ 6 กรัม, 4 กรัม, 2 กรัม และ 0 กรัม ก็ไม่มีความแตกต่างกันในส่วน ของภาชนะ การใช้ชอร์คผสมต่างกับกิมในถังพลาสติกและถุงพลาสติกในระดับ 2 กรัม, 4 กรัมและ 6 กรัม ไม่มีความแตกต่างกัน สามารถชลอกการสุกได้นาน 8 วัน รองลงไป 8 กรัมและ 0 กรัม ก็ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ
4. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสารดูดซับต่างกับกิมพบว่า การใช้เวอร์มิคิวไลท์ผสมต่างกับกิมในภาชนะถึง ความเข้มข้น 8 กรัม สามารถชลอกการสุกได้นานถึง 9.33 วัน รองลงไปคือ 6 กรัม, 2 กรัม, 4 กรัมและ 0 กรัม สามารถชลอกการสุกได้ 8.67, 7.33, 7.00, 6.67 วัน ตามลำดับ ซึ่ง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการเกษตร. 2530. ดัชนีการเก็บเกี่ยวและการเก็บเกี่ยวและเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวพืชสวน.
กรุงเทพฯ หน้า 39.
- ช.ณัฐศิริ สุษสุวรรณ. 2526. วิชาการหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร. สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง กรุงเทพฯ หน้า 110.
- ช.ณัฐศิริ สุษสุวรรณ. 2533. วิชาการหลังการเก็บเกี่ยวไม้ตัดดอก. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ หน้า 68.
- ดารา พวงสุวรรณ และคณะ. 2529. ผลการทดสอบกล้วยไข่และส้มประรดไปยังตลาดญี่ปุ่น. สรุปผลการ
สัมมนาครั้งที่ 1 ปี 2530 กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ หน้า 17.
- ดารา พวงสุวรรณ. 2532. การทดสอบส่งกล้วยไข่บรรจุตู้คอนเทนเนอร์ไปเดนมาร์กทางเรือ. เจริญรัฐ
การพิมพ์ กรุงเทพฯ หน้า 45.
- ดารา พวงสุวรรณ และคณะ. 2532. การทดสอบส่งกล้วยไข่ไปเดนมาร์กทางเรือ. เกษตรอุตสาหกรรม
บริษัทสงฆมวชน กรุงเทพฯ หน้า 74.
- เด็ยว สงค์สุวรรณ และคณะ. 2530. กล้วยๆ. สำนักพิมพ์ฐานเกษตรกรรม กรุงเทพฯ หน้า 32-35.
- ทวีเกียรติ ยิ้มสวัสดิ์. 2528. กล้วย. สหประชาพานิชย์ กรุงเทพฯ หน้า 82.
- สุภา สุขเกษม และคณะ. 2528. การป้องกันกำจัดโรคภายหลังการเก็บเกี่ยวของกล้วยไข่และกล้วยหอม
ทอง. รายงานประจำปี 2528 กองโรคพืชและจุลชีววิทยา กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ.
- พีรเดช ทองอำไพ. 2529. ฮอร์โมนพืชและสารสังเคราะห์. ห.จ.ก. ไทนามิคการพิมพ์ กรุงเทพฯ 196
หน้า.
- Liu Fu Wen. 1970. Storage of banana in polyethylene bags with an ethylene
absorbent. Hert Science. 5:1:25-27.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนวันที่ผลเริ่มเปลี่ยนสี ในการใช้เวอรัมิควาไลท์ผสมต่างกับทิม ในภาชนะบรรจุถุงพลาสติก

Treatment	Rep			รวม	เฉลี่ย
	I	II	III		
Tr 1	6	6	6	18	6.00 c
Tr 2	8	6	8	22	7.33 bc
Tr 3	10	8	8	26	8.67 ab
Tr 4	7	8	7	22	7.33 bc
Tr 5	9	10	8	27	9.00 a
				115	7.67

สรุป การใช้สารใน treatment ที่ 2,4 ไม่มีความแตกต่างกัน แต่ใน treatment ที่ 3, 5 จะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับ treatment ที่ 1 ซึ่งไม่ได้ใช้สารดูดซับ

ตารางการวิเคราะห์ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน

Source of variance	df	SS	MS	F val	F table	
					.05	.01
treatment	4	17.33	4.33	5.41*	3.48	5.99
Error	10	8.00	0.80			
total	14					

CV = 11.66%

x = แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

* LSD 0.05 = 1.63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน 100165 เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนวัชพืชเริ่มเปลี่ยนสี ในการใช้ เวอร์มิคิวไลท์ผสมต่างกับกิมในภาชนะถึงพลาสติก

Treatment	Rep			รวม	เฉลี่ย
	I	II	III		
Tr 1	6	6	8	20	6.67 a
Tr 2	8	8	6	22	7.33 a
Tr 3	9	6	6	21	7.00 a
Tr 4	9	9	8	26	8.67 a
Tr 5	10	9	9	28	9.33 a
				117	7.80

สรุป การใช้สารและไม่ใช้สารจะ ไม่มีความแตกต่างทางสถิติเลย

ตารางการวิเคราะห์ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน

Source of variance	df	SS	MS	F val	F table	
					.05	.01
Treatment	4	15.73	3.93	3.09 ^{ns}	3.48	5.99
Error	10	12.67	1.27			
total	14					

CV = 14.45%

ms = ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนวัชพืชเริ่มเปลี่ยนสี ในภาวไร่ปลูกพลาสเตอร์จุ่มต่างกับกิมในภาชนะถุงพลาสติก

Treatment	Rep			รวม	เฉลี่ย
	I	II	III		
Tr 1	8	7	7	22	7.33 a
Tr 2	7	8	8	23	7.67 a
Tr 3	8	7	6	21	7.00 a
Tr 4	7	8	7	22	7.33 a
Tr 5	8	7	8	23	7.67 a
				111	7.40

ตารางการวิเคราะห์ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน

Source of variance	df	SS	MS	F val	F table	
					.05	.01
Treatment	4	0.93	0.23	0.49 ^{ns}	3.48	5.99
Error	10	4.67	0.47			
total	14					

CV = 9.26%

ns = ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนวัชพืชเริ่มเบียดเสียดในการใช้ปุ๋ยผสมธาตุรุ่มต่างกับทีม ในภาชนะถึงพลาสติก

Treatment	Rep			รวม	เฉลี่ย
	I	II	III		
Tr 1	6	6	6	18	6.00 c
Tr 2	7	6	7	20	6.67 c
Tr 3	8	7	8	23	7.67 bc
Tr 4	8	8	9	25	8.33 ab
Tr 5	9	9	10	28	9.33 a
				114	7.60

สรุป การใช้สาร treatment ที่ 4,5 จะมีความแตกต่างกับ treatment ที่ 1,2 ไม่มีความแตกต่างกับ treatment ที่ 3

ตารางการวิเคราะห์ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน

Source of variance	df	SS	MS	F val	F table	
					.05	.01
Treatment	4	20.93	5.23	19.37**	3.48	5.99
Error	10	2.67	0.67			
total	14					

$$CV = 6.84\%$$

xx = แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

$$LSD 0.05 = 0.94$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนวันที่ผลเริ่มเปลี่ยนสีในการใช้ฮอร์คุ่มต่างกับทีม ในภาชนะถุงพลาสติก

Treatment	Rep			รวม	เฉลี่ย
	I	II	III		
Tr 1	6	7	6	19	6.33 a
Tr 2	8	8	7	23	7.67 a
Tr 3	8	7	7	22	7.33 a
Tr 4	7	8	6	21	7.00 a
Tr 5	8	8	7	23	7.67 a
				108	7.20

๒ treatment ที่ 1, 2, 3, 4, 5 ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

รายการวิเคราะห์ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน

source of variance	df	SS	MS	F val	F table	
					.05	.01
Treatment	4	3.73	0.93	1.98 ^{ns}	3.48	5.99
Error	10	4.67	0.47			
total	14					

CV = 9.52%

ns = ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้
เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนวันที่เริ่มเปลี่ยนสีในการใช้อร์คุ่มต่างกับทีม ในภาวะแห้งแล้งภาค

Treatment	Rep			รวม	เฉลี่ย
	I	II	III		
Tr 1	6	7	6	19	6.33 b
Tr 2	8	8	8	24	8.00 a
Tr 3	8	8	8	24	8.00 a
Tr 4	8	8	8	24	8.00 a
Tr 5	8	8	6	22	7.33 ab
				113	7.53

๒ treatment ที่ 2, 3, 4 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับ treatment ที่ 1 ซึ่งไม่ใช่สารดูดซับ

รายการวิเคราะห์ แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน

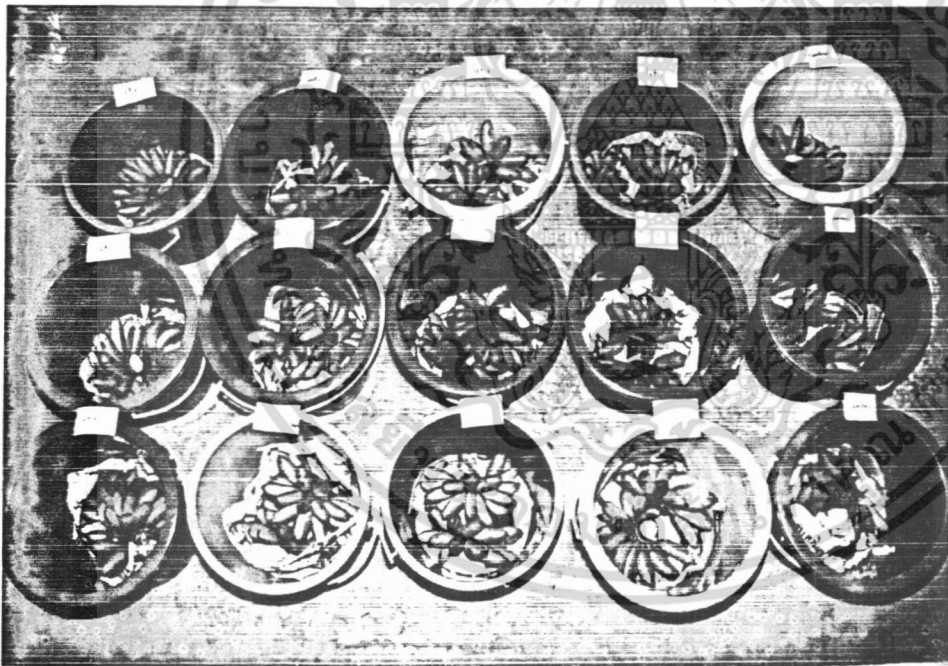
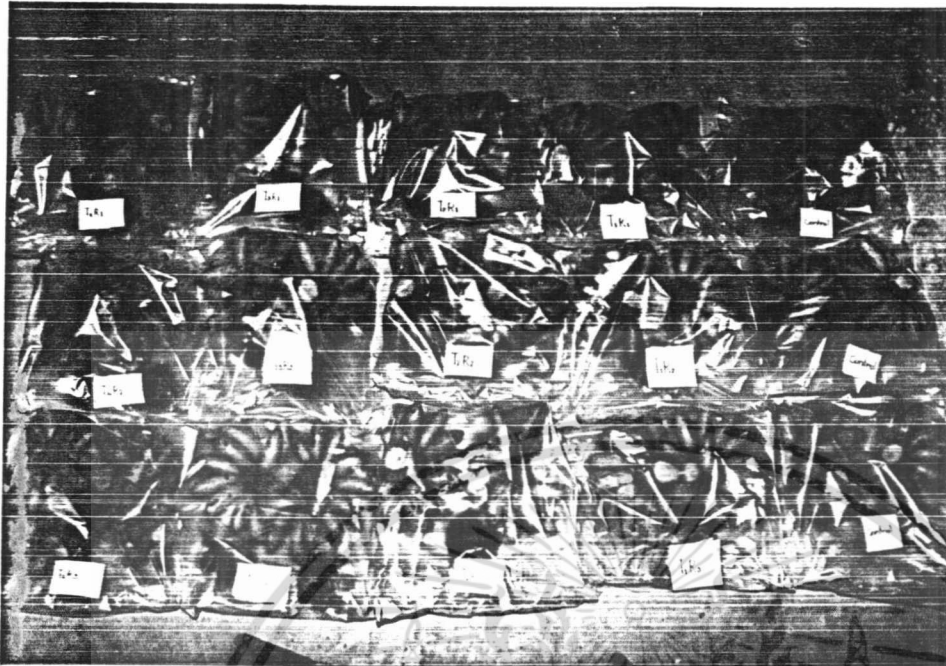
Source of variance	df	SS	MS	F val	F table	
					.05	.01
Treatment	4	6.41	1.60	4.85*	3.48	5.99
Error	10	3.32	0.33			
total	14					

$$CV = 7.63\%$$

x = แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

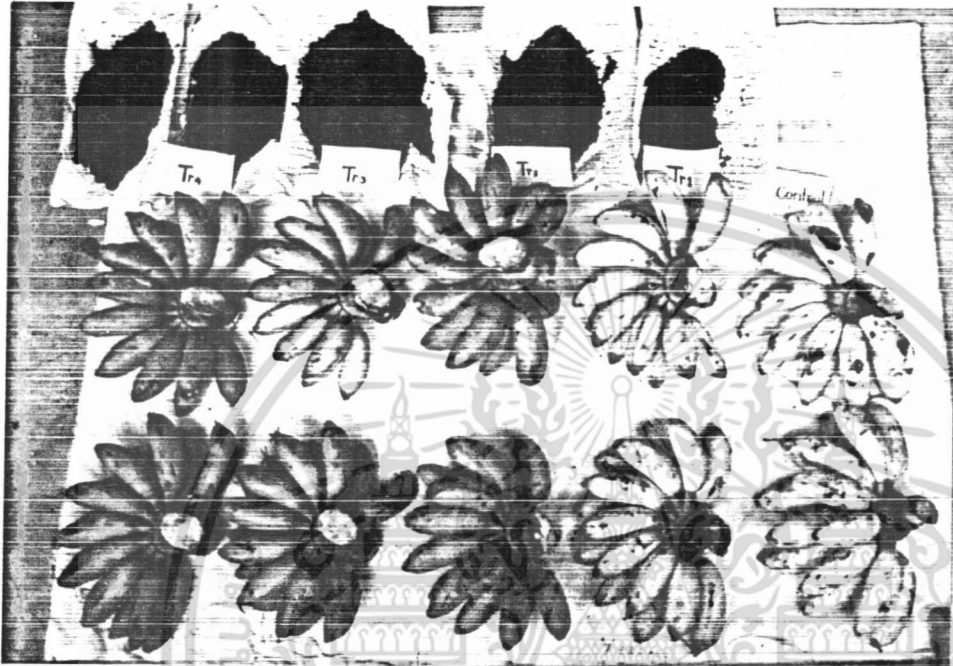
$$LSD 0.05 = 1.04$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

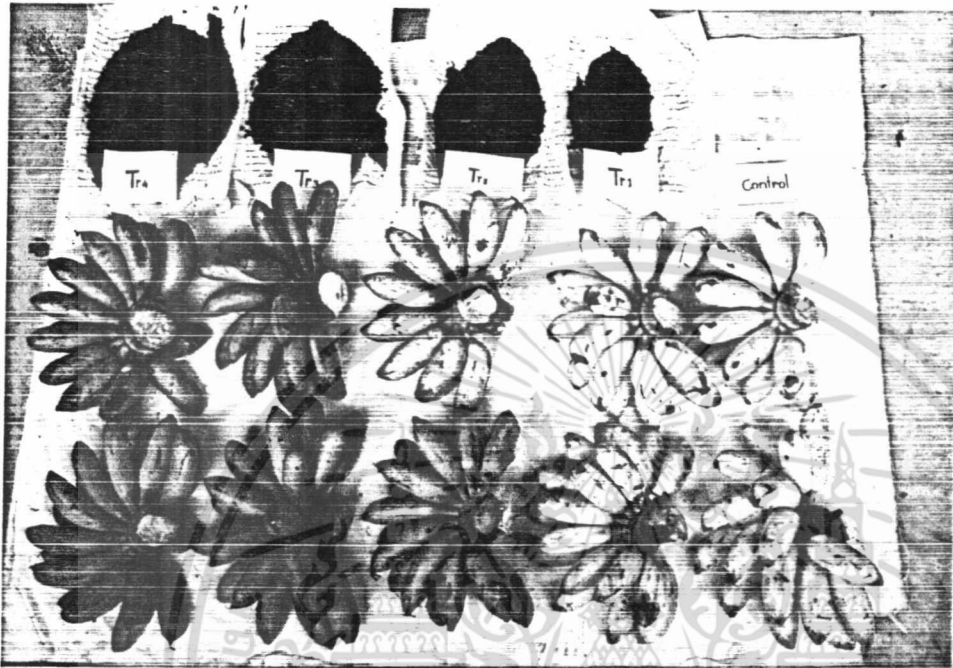
ภาพที่ 1 แสดงภาพการบรรจุกล้วยไข่ในถุงพลาสติกและถังพลาสติก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

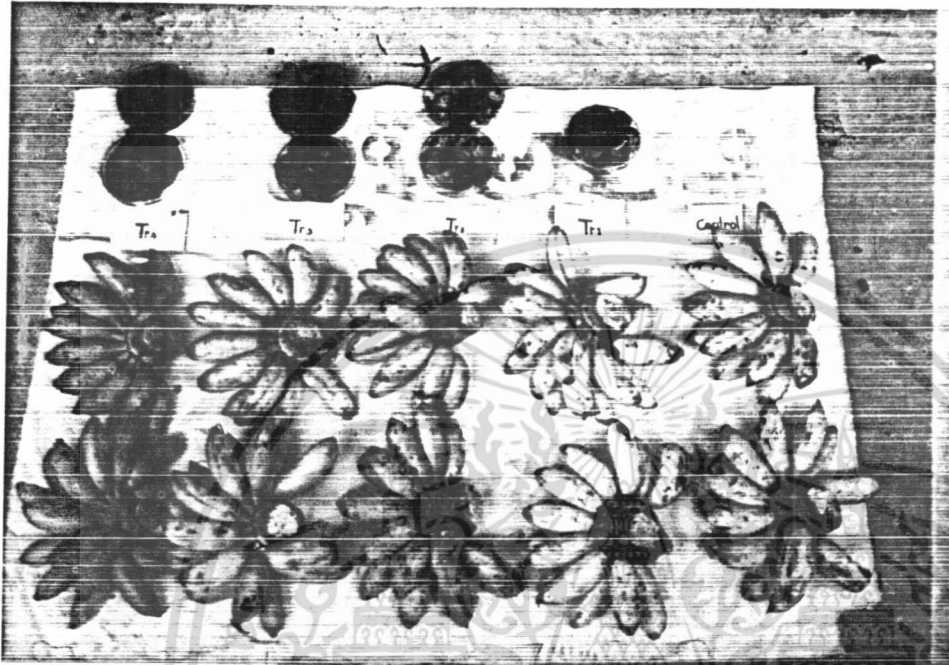
ภาพที่ 2 แสดงผลการใช้ต่างกับหมสมเวอรมีคิวไลทีในถุงพลาสติก หลังจากเก็บกล้วย 8 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

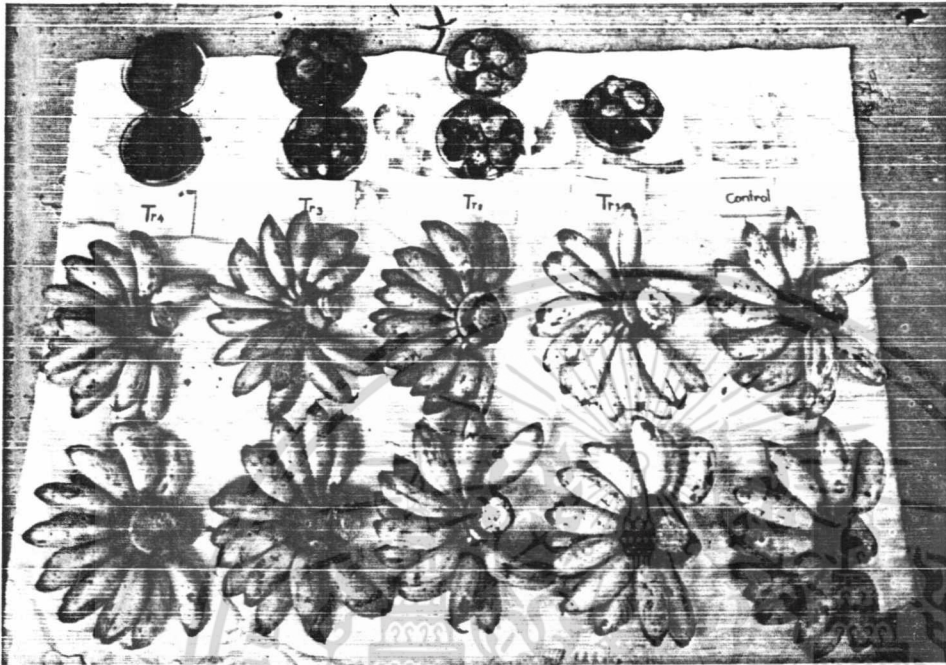
ภาพที่ 3 แสดงผลการใช้ต่างกับทิมผสมเวอร์มิคิวไลท์ในถังพลาสติก หลังจากเก็บกล้วย 8 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

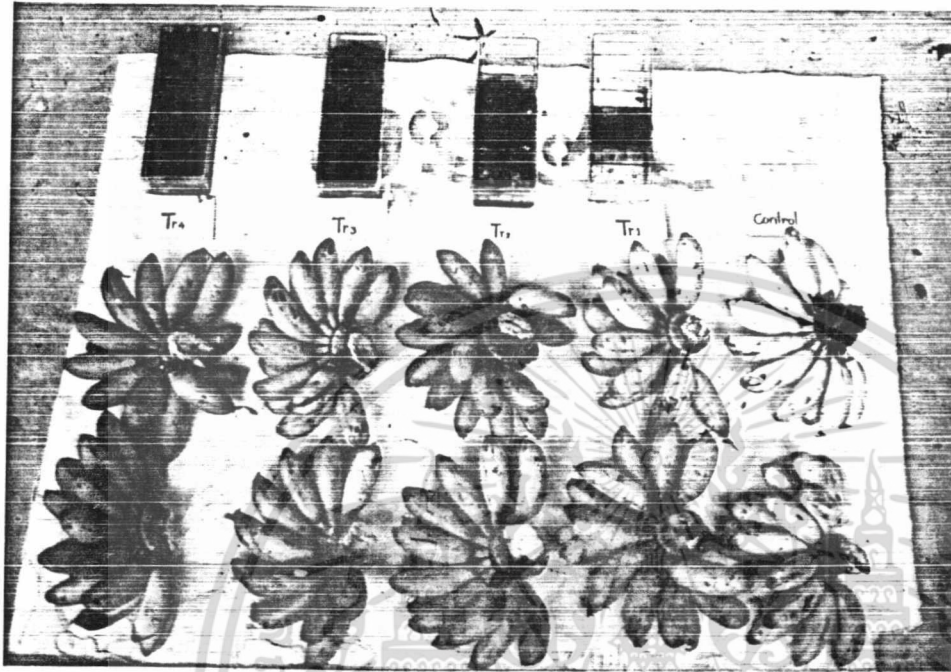
ภาพที่ 4 แสดงผลการใช้ปุ๋ยผสมสารเคอร์จุ่มต่างกับทมิ โถงงพลาสติก หลังจากเก็บกล้วย 8 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5 แสดงผลการใช้หนุผลาล์เตอร์จุ่มต่างกับทิม โน้มิงพลาสติก หลังจากเก็บกล้วย 8 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6 แสดงผลการใช้ฮอร์ศุ่มต่างกับหม้อในถุงพลาสติก หลังจากเก็บกล้วย 8 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7 แสดงผลการใช้ฮอร์โมนต่างกับทิมในถังพลาสติก หลังจากเก็บกล้วย 8 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้